

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

7 בדצמבר 2015

985

כ"ה בכסלו התשע"ו

עמוד

הצעת חוק איסור הפליית עיוורים המלווים בכלבי נחייה (תיקון מס' 2), התשע"ו-2015. 294

**הצעת חוק איסור הפליית עיוורים המלווים בכלבי נחייה (תיקון מס' 2),
התשע"ו-2015**

- תיקון סעיף 1 1. בחוק איסור הפליית עיוורים המלווים בכלבי נחייה, התשנ"ג-1993¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 1 –
(1) במקום ההגדרה "מקום ציבורי" יבוא:
"מקום ציבורי" – כהגדרתו בסעיף 19 לחוק השוויון²;

ד ב ר י ה ס ב ר

לפי המוצע, ביחס להפרת האיסורים המוטלים בסעיפים קטנים (א) ו-(ב) של סעיף 3 לחוק (הגבלת זכותו של עיוור להיכנס למקום ציבורי או להשתמש במיתקן ציבורי או בתחבורה ציבורית בשל היותו מלווה בכלב נחייה, וגביית תשלום מעיוור בעד כניסה למקום או שימוש כאמור בשל היותו מלווה בכלב נחייה) תתאפשר הגשת תביעה אזרחית בידי עיוור, וכן בידי נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (להלן – נציבות השוויון) או ארגון העוסק בקידום זכויותיהם של עיוורים בעניינו של עיוור. מוצע כי בתביעה כאמור יהיה בית המשפט רשאי, בנוסף כל סעד אחר, לפסוק פיצויים אף אם לא נגרם נזק של ממש, בשיעור שייראה לו בנסיבות העניין.

ביחס להפרת האיסור על מניעת כניסה של אומן לכלב בתהליך הכשרה או של מאמן כלבים בתהליך הכשרה למקום ציבורי או שימוש במיתקן ציבורי או בתחבורה ציבורית בשל היותו מוביל כלב בתהליך הכשרה תתאפשר הגשת תביעה אזרחית בידי נציבות השוויון בלבד. תביעה כאמור תהיה לבקשת צו עשה או צו מניעה בלבד.

עוד מוצע לקבוע חריג לאיסורים שקובע סעיף 3 האמור, ולפיו במקרה שבו כניסת בעלי חיים למקום הציבורי נאסרה על פי דין, לא יראו בכך הפרה של הוראות הסעיף האמור.

הצעת חוק זו פורסמה בעבר בהצעות חוק הממשלה – 907, מיום י"א בכסלו התשע"ה (3 בדצמבר 2014), והיא מתפרסמת כעת בשנית.

סעיף 1 מוצע לתקן את סעיף 1 לחוק, אשר בו מוגדרים מונחים שונים שנעשה בהם שימוש לאורך החוק, ולהתאימו לתיקונים המוצעים בהצעת חוק זו.

להגדרה "מקום ציבורי": המונח "מקום ציבורי" מוגדר כיום כ"כל מקום הפתוח לקהל הרחב, לרבות משרדי הממשלה והשלטון המקומי, בתי מלון, אכסניות, מתקני קמפינג, מסעדות, בתי קפה, תיאטרון, קולנוע, אולמות ומתקני ספורט". מוצע לתקן את ההגדרה האמורה ולהתאימה להגדרה שבסעיף 19 לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998 (להלן – חוק השוויון), המגדירה מקום ציבורי כך:

כללי חוק איסור הפליית עיוורים המלווים בכלבי נחייה, התשנ"ג-1993 (להלן – החוק), נחקק במטרה לאסור על הפלייתם של עיוורים בתעסוקה, בכניסה למקומות ציבוריים ושימוש במיתקנים ציבוריים ובתחבורה ציבורית, בשל היותם מלווים בכלבי נחייה.

איסור ההפלייה המעוגן בחוק כיום נוגע אך ורק לעיוור המלווה בכלב נחייה.

כלבים וגורי כלבים המיועדים להיות כלבי נחייה שוהים, לרוב, במשך כשנה עד שנה וחצי, אצל אדם או משפחה המשמשים בעבורם בתקופה זו כמשפחת אומנה (להלן – אומן לכלב בתהליך הכשרה). בתקופה זו לומדים הכלבים לחיות במסגרת משפחתית והם נחשפים למצבים שונים שבהם ייתקלו בעת שימשו ככלבי נחייה.

אומן לכלב בתהליך הכשרה נדרש לבצע תהליך חיברות (סוציאליזציה) לכלב, הכולל הליכה עם הכלב למקומות ציבוריים שונים, כגון: מרכזי קניות, מרכזים ומקומות בילוי ונסיעה בתחבורה ציבורית. ככל שהכלבים נחשפים ליותר גירויים ותהליך החיברות הוא יסודי יותר, כך גוברים הסיכויים להצלחתם בתפקידם הייעודי.

לאחר סיום תקופת הכשרה ראשונית זו אצל אומן לכלב בתהליך הכשרה, עובר הכלב תהליך הכשרה אינטנסיבי על ידי מי שהוכשר בידי מרכז הכשרה והדרכה לשמש מאמן לכלבים המיועדים לשמש כלבי נחייה (להלן – מאמן לכלבים בתהליך הכשרה). גם תהליך זה כולל חשיפה של הכלבים לגירויים ולמצבים שבהם ייתקלו כשימשו כלבי נחייה.

לפיכך, כדי לאפשר הכשרה יעילה של הכלבים לצורך מילוי ייעודם ככלבי נחייה, מוצע לאסור על מניעת כניסתם של אומנים לכלבים בתהליך הכשרה ושל מאמני כלבים בתהליך הכשרה למקומות ציבוריים ושימושם במתקנים ציבוריים ובתחבורה ציבורית, כשהם מלווים בכלבים המיועדים להיות כלבי נחייה.

לצד זאת מוצע לקבוע אפשרות להגשת תביעה אזרחית בשל הפרת האיסורים הקבועים בסעיף 3 לחוק. זאת, נוסף על האיסורים הפליליים הקבועים כבר כיום ביחס להפליית עיוורים המלווים בכלבי נחייה אשר מוצע להרחיבם גם ביחס לאומנים לכלבים בתהליך הכשרה ולמאמני כלבים בתהליך הכשרה.

¹ ס"ח התשנ"ג, עמ' 748.

- (2) בהגדרה "כלב נחייה", במקום "מאולף" יבוא "שסיים תהליך הכשרה";
- (3) אחרי ההגדרה "כלב נחייה" יבוא:
- "אומן לכלב בתהליך הכשרה" – אדם המגדל כלב המיועד לשמש כלב נחייה, במהלך תהליך ההכשרה;
- "חוק העונשין" – חוק העונשין, התשל"ז-1977²;
- "חוק השוויון" – חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998³;
- "מאמן כלבים בתהליך הכשרה" – אדם המאמן כלבים המיועדים לשמש כלבי נחייה, במהלך תהליך ההכשרה;
- "מרכז הכשרה והדרכה" – גוף המכשיר כלבים לשמש כלבי נחייה, נותן ליווי והדרכה לאומנים לכלבים בתהליך הכשרה ומכשיר אנשים להיות מאמני כלבים בתהליך הכשרה;
- "נציבות השוויון" – נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות כמשמעותה בפרק ו' לחוק השוויון;
- "תהליך הכשרה" – תהליך ההכשרה כלב לשמש כלב נחייה."

תיקון סעיף 3

2. בסעיף 3 לחוק העיקרי –

(1) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

- "(ג) הוראות סעיפים קטנים (א) ו-(ב) יחולו, בשינויים המחוייבים, גם לגבי אומן לכלב בתהליך הכשרה או מאמן כלבים בתהליך הכשרה, המוביל כלב במהלך תהליך ההכשרה, ובלבד שמתקיימים שניים אלה:
- (1) ברשותו תעודה מאת מרכז הכשרה והדרכה, המעידה על היותו אומן לכלב בתהליך הכשרה או מאמן כלבים בתהליך הכשרה, לפי העניין;

ד ב ר י ה ס ב ר

איסור לגבות מעיוור כל תשלום בעד הכניסה או השימוש כאמור, בשל היותו מלווה בכלב נחייה.

מוצע להוסיף בסעיף 3 סעיף קטן (ג) שיחיל את האיסורים האמורים בסעיפים קטנים (א) ו-(ב) גם לגבי אומן לכלב בתהליך הכשרה ומאמן כלבים בתהליך הכשרה, המובילים כלב בתהליך הכשרה, וזאת עם הצגת תעודה ממרכז הכשרה המעידה על תפקידם ובלבד שהכלב המובל על ידם מסומן בהתאם לכללים שיקבע שר הרווחה והשירותים החברתיים בתקנות.

עוד מוצע להוסיף בסעיף 3 סעיף קטן (ד) המסייג את האיסורים שבסעיפים קטנים (א) עד (ג) מקום שבו הכניסה בליווי כלב נחייה נאסרה על פי דין.

סעיף 3 מוצע כי תתאפשר הגשת תביעה אזרחית בשל הפרת הוראות סעיף 3 לחוק, בהתאם להסדר הקבוע בחוק השוויון. תביעה כאמור שעניינה אפליה של עיוור יכול שתהיה מוגשת בידי העיוור עצמו, או בידי נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (להלן – נציבות השוויון) או ארגון העוסק בקידום זכויותיהם של עיוורים–

"מקום ציבורי" – אחד מאלה:

- (1) מקום, לרבות מקום מהמקומות המנויים בתוספת הראשונה, או חלק ממנו, העומד לשימושו של הציבור או חלק בלתי מסוים ממנו;
- (2) מקום או חלק ממקום שבו ניתן שירות ציבורי.
- להגדרה "כלב נחייה": המונח "כלב נחייה" מוגדר כיום כ"כלב מאולף המסייע לעיוור לנוע ממקום למקום". מוצע לעדכן את הגדרת המונח כך שבמקום המילה "מאולף" יבוא "שסיים תהליך הכשרה".

כמו כן מוצע להוסיף בסעיף 1 לחוק הגדרות למונחים נוספים ובהם, בין השאר, "אומן לכלב בתהליך הכשרה", "מאמן כלבים בתהליך הכשרה", "מרכז הכשרה והדרכה" ו"תהליך הכשרה", שנעשה בהם שימוש בתיקון המוצע.

סעיף 2 סעיף 3 לחוק שעניינו מקום ציבורי ותחבורה ציבורית, קובע בסעיף קטן (א) איסור על הגבלת זכותו של עיוור להיכנס למקום ציבורי ולהשתמש במיתקן המצוי בו או להשתמש בתחבורה ציבורית, בשל היותו מלווה בכלב נחייה. סעיף קטן (ב) של סעיף 3 האמור קובע

² ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

³ ס"ח התשנ"ח, עמ' 152.

(2) הכלב מסומן בהתאם לכללים שקבע שר הרווחה והשירותים החברתיים בתקנות:"

(2) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ד) אין רואים הפרה של סעיף זה מקום שבו נאסרה על פי דין כניסה של בעלי חיים למקום הציבורי או לתחבורה הציבורית, לפי העניין."

הוספת סעיף 3א 3. אחרי סעיף 3 לחוק העיקרי יבוא:

"תביעה אזרחית 3א. (א) עיוור, וכן נציבות השוויון או ארגון העוסק בקידום זכויותיהם של עיוורים בעניינו של עיוור ובהסכמתו, רשאים להגיש תביעה אזרחית בשל הפרת הוראות סעיף 3(א) או (ב); על תביעה כאמור יחולו הוראות סעיפים 19 ו-19א(א) לחוק השוויון, בשינויים המחויבים.

(ב) בתביעה לפי סעיף קטן (א) רשאי בית המשפט, נוסף על כל סעד אחר, לפסוק פיצויים אף אם לא נגרם נזק של ממון, בשיעור שייראה לו בנסיבות העניין.

(ג) נציבות השוויון רשאית להגיש תביעה אזרחית בשל הפרת הוראות סעיף 3(ג); תביעה כאמור תהיה לבקשת צו עשה או צו מניעה בלבד ויחולו עליה הוראות סעיפים 19 ו-19א(א) לחוק השוויון, בשינויים המחויבים."

החלפת סעיף 4 4. במקום סעיף 4 לחוק העיקרי יבוא:

"עונשין 4. (א) הנמנע מהעסקה של אדם בשל היותו עיוור המלווה בכלב נחייה, בניגוד להוראות סעיף 2, דינו – כפל הקנס כאמור בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין.

ד ב ר י ה ס ב ר

כך, לפי המוצע –

דינו של מי שנמנע מהעסקת עיוור המלווה בכלב נחייה, יהיה כפול מהאמור בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין, היינו קנס עד גובה של 28,800 שקלים חדשים;

דינו של מי שמגביל את זכותו של עיוור להיכנס למקום ציבורי או להשתמש במיתקן ציבורי או בתחבורה ציבורית בשל היותו מלווה בכלב נחייה או הגובה מעיוור תשלום בעד כניסה או שימוש כאמור בשל היותו מלווה בכלב נחייה, יהיה כפול מהאמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין, היינו קנס עד גובה של 150,600 שקלים חדשים;

דינו של מי שמגביל את זכותו של אומן לכלב נחייה או מאמן כלבי נחייה להיכנס למקום ציבורי או להשתמש במיתקן ציבורי או בתחבורה ציבורית בשל היותו מלווה בכלב המיועד להיות כלב נחייה או הגובה ממנו תשלום בעד כניסה או שימוש כאמור בשל היותו מוביל כלב כאמור, יהיה כאמור בסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין, כלומר קנס עד גובה של 14,400 שקלים חדשים.

בעניינו של עיוור ובהסכמתו. כן מוצע לקבוע כי בית המשפט יהיה רשאי לפסוק בתביעה כאמור, בנוסף לכל סעד אחר, פיצויים בשיעור שייראה לו, אף אם לא נגרם נזק של ממון.

מאחר שהתיקון המוצע בסעיף 3(ג) לחוק מרחיב את האיסורים הקבועים בסעיף 3(א) ו-3(ב) כך שיחולו גם לגבי אומנים לכלבים בתהליך הכשרה ומאמני כלבים בתהליך הכשרה, המובילים כלבים המיועדים להיות כלבי נחייה, מוצע לקבוע כי נציבות השוויון תהיה מוסמכת להגיש תביעה אזרחית בשל מניעת כניסתו של אומן לכלב בתהליך הכשרה או מאמן כלבים בתהליך הכשרה המוביל כלב המיועד להיות כלב נחייה, אולם במקרה זה יצומצמו הסעדים שרשאי בית המשפט לתת לבקשת צו עשה או צו מניעה בלבד.

סעיף 4 4 סעיף 4 לחוק שעניינו עונשין, קובע לאמור:
"עונשין

4. העובר על הוראה מהוראות חוק זה, דינו – קנס".
מוצע לתקן את הסעיף האמור ולקבוע קנסות ספציפיים בשל הפרת הוראות סעיפים 2 או 3 לחוק.

(ב) המגביל את זכותו של עיוור להיכנס למקום ציבורי או להשתמש במיתקן המצוי בו או המגביל את זכותו של עיוור להשתמש בתחבורה ציבורית, בשל היותו מלווה בכלב נחייה, או הגובה מעיוור תשלום בעד כניסה או שימוש כאמור בשל היותו מלווה בכלב נחייה, בניגוד להוראות סעיף 3(א) או 3(ב), דינו – כפל הקנס כאמור בסעיף 61(א)3 לחוק העונשין.

(ג) המגביל את זכותו של אומן לכלב בתהליך הכשרה או של מאמן כלבים בתהליך הכשרה להיכנס למקום ציבורי או להשתמש במיתקן המצוי בו או המגביל את זכותו של אומן לכלב בתהליך הכשרה או של מאמן כלבים בתהליך הכשרה להשתמש בתחבורה ציבורית, בשל היותו מוביל כלב בתהליך הכשרה, או הגובה מאומן לכלב בתהליך הכשרה או ממאמן כלבים בתהליך הכשרה תשלום בעד כניסה או שימוש כאמור בשל היותו מוביל כלב בתהליך הכשרה, בניגוד להוראות סעיף 3(ג), דינו – קנס כאמור בסעיף 61(א)1 לחוק העונשין.

5. אחרי סעיף 4 לחוק העיקרי יבוא:
- החלת הוראות 44. (א) הוראות סעיפים 19ממה ו-19מט לחוק השוויון יחולו, מחוק השוויון לעניין עבירות לפי סעיף 3 בשינויים המחויבים, לעניין עבירה לפי סעיף 3.
- (ב) הוראות סעיף 19מח(ב) לחוק השוויון יחולו, בשינויים המחויבים, לעניין עבירה לפי סעיף 3(א) ו-3(ב).
6. בסעיף 5 לחוק העיקרי, במקום "שר העבודה והרווחה" יבוא "שר הרווחה והשירותים החברתיים".

הוספת סעיף 44

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 6 סעיף 5 לחוק שעניינו ביצוע ותקנות, קובע כי שר העבודה והרווחה ממונה על ביצוע החוק, והוא רשאי להתקין תקנות לביצועו. לאחר פיצול סמכויות שר העבודה והרווחה לשני משרדי ממשלה שונים בהתאם להחלטת ממשלה מס' 51 מיום ט' באדר ב' התשס"ג (13 במרס 2003), נותר חוק זה במסגרת סמכויותיו של שר הרווחה והשירותים החברתיים כתוארו היום. מוצע לתקן את הסעיף האמור בהתאם.

סעיף 5 מוצע להחיל לעניין עבירה לפי סעיף 3(א) ו-3(ב), את הוראות סעיף 19ממה לחוק השוויון (שעניינו סמכות חקירה בידי נציבות השוויון) וסעיף 19מט לחוק השוויון (שעניינו הגשת כתב אישום בידי נציבות השוויון) לעניין עבירה לפי סעיף 3 לחוק, וכן להחיל את סעיף 19מח(ב) לחוק השוויון (שעניינו מתן סמכות לבית המשפט שהרשיע אדם בעבירת הפליה במקום ציבורי או בשירות ציבורי לפי חוק השוויון, לצוות על הפסקת עיסוק בעסק שהאדם הוא בעליו, מחזיקו, מנהלו או האחראי בפועל בו, לתקופה שיקבע)

